

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref: 2011/177
Arkivnr. 523
Løpenr: 2750/2011

BERGEN 02.05.2011

HØRING AV FORSLAG TIL FORSKRIFT OM INFRASTRUKTUR FOR GEOGRAFISK INFORMASJON (GEODATAFORSKRIFTEN)

Viser til høringsbrev datert 31. januar 2011 (Ref; 201002899-/DH) vedrørende "Høring av forslag til forskrift om infrastruktur for geografisk informasjon (geodataforskriften)" fra Miljødepartementet.

Havforskningsinstituttet (HI) er part i "Norge Digitalt" og i store nasjonale prosjekt for innsamling av geografiske data relatert til miljøkartlegging i vid forstand. MAREANO programmet som gjennomføres i samarbeid med NGU og Statens Kartverk Sjø er et av disse prosjektene, vårt bidrag til Artsdatabanken et annet.

Havforskningsinstituttet ser det som en naturlig utvikling at geodata blir gjort fritt tilgjengelig for allmennheten. Vi har allerede tilgjengeligjort våre geodata som visningstjenester og nedlastningstjenester uten vederlag for allmennheten, og ser positivt på at geodatalov og forskrift sørger for mer deling og tilgang til geodata og geodatatjenester.

Vi har vurdert forskrift om infrastruktur for geografisk informasjon. HI ønsker å kommentere noen av de forslåtte bestemmelsene.

HI har kommentarer til § 7, 9, 12 og 14.

§ 7 Harmonisering og samvirkningsevne

Deltakende virksomheter skal gjøre spesifiserte geodata og tilhørende geodatatjenester tilgjengelig i harmonisert form i samsvar med reglene om samvirkningsevne til geodatasett og -tjenester gjennomført i § 16 femte ledd, slik at data og tjenester kan samvirke. Dette kan gjøres ved å tilpasse geodatasettene eller ved hjelp av omformingstjenester.

For å sikre at geodata som går på tvers av grensen mellom to eller flere medlemsstater er sammenhengende, skal nasjonal geodatakoordinator eller vedkommende fagmyndighet, der dette er hensiktsmessig, ved gjensidig avtaler med tilsvarende organer i nabolandene, fastsette beskrivelse og stedbestemmelse for slike felles objekter.

Kommentar til § 7, 1. ledd

Harmonisering og samvirkningsevne for spesifiserte geodata og tilhørende geodatatjenester vil kreve ekstra innsats for tilrettelegging, tilpasning og utvikling av geodata og – tjenester.

HI mener at allerede etablerte internasjonale standarder må kunne benyttes videre for datasett der slikt er etablert, og dermed unngå fordyrende løsninger.

HI ønsker å poengtere at kostnadene ved dataharmonisering og samvirkningsevne til geodatasett og – tjenester virker underestimert i forskriften.

§ 9 Betaling for offentlige geodatatjenester

Søketjenestene og visningstjenestene skal være gratis tilgjengelige for allmennheten. De øvrige tjenestene kan gjøres tilgjengelig mot betaling.

Data som er gratis tilgjengelige gjennom visningstjenestene, kan være i en form som hindrer at de gjenbrukes i næringsvirksomhet.

Departementet kan fatte vedtak om at en visningstjeneste kan gjøres tilgjengelig mot betaling, dersom dette er nødvendig for å sikre vedlikeholdet av geodatasett og tilsvarende datatjenester, særlig i tilfeller som involverer svært store volumer av hyppig ajourførte data.

Når det kreves betaling for tilgang til visningstjenester, nedlastingstjenester eller aktiveringstjenester, skal tjenester for elektronisk handel være tilgjengelig.

Kommentar til § 9, 3. ledd

En visningstjeneste bør ikke være inntekstgrunnlag for å sikre vedlikehold av offentlige geodatasett. Visnings – og søketjenester for offentlige geodata skal være gratis tilgjengelig for allmennheten som nevnt i 1. ledd.

§ 12 Betaling for deling av geodata og geodatatenester

Deltakende virksomheter skal gi hverandre bruksrett til spesifiserte geodata og tilhørende geodatatenester. Bruksretten gir rett til alle former for intern bruk i egen virksomhet, og virksomhetens utadrettede informasjons- og veiledningsvirksomhet.

I forbindelse med bortsetting av arbeid kan en deltakende virksomhet gi underleverandør tilgang til geodatasett og geodatatenester som vedkommende har bruksrett til etter første ledd. Underleverandøren erverver selv ingen rettigheter til dataene eller tjenestene.

Deltakende virksomheter skal betale et årlig vederlag for bruksretten etter første ledd. Vederlaget skal stå i forhold til den relative nytten vedkommende virksomhet har av å dele geodata og geodatatenester i forhold til de øvrige deltakende virksomheter. Nytten av geodata som skal være gratis tilgjengelige etter offentleglova og miljøinformasjonsloven, regnes ikke med.

Departementet kan fastsette de årlige vederlagene og hvordan tilbakebetalingen skal fordeles mellom rettighetshavere, og gi andre pålegg om betaling for deling av geodata mellom deltakende virksomheter, herunder fastsette lisensbetingelser for bruk av spesifiserte geodata og tilhørende geodatatenester i de deltakende virksomhetene.

Kommentar til § 12, 3. ledd

HI sine geodatasett er fritt tilgjengelig for allmennheten uten vederlag. Vår oppfatning er at deltakende virksomheter som ikke krever betaling for sine data heller ikke skal betale for hvordan en nyttiggjør seg geodata fra andre deltakende virksomheter.

§ 14 Koordinering og samarbeid om infrastrukturen

Departementet skal peke ut representanter fra deltakende virksomheter, brukere, produsenter, ytere av verdiøkende tjenester og samordningsorganer, til et nasjonalt geodataråd. Rådet skal bistå nasjonal geodatakoordinator og deltakende virksomheter med å samordne bidragene fra deltakerne når det gjelder identifisering av relevante datasett, brukerbehov, praksis og tilbakemelding vedrørende gjennomføringen av geodataloven.

Nasjonale geodatakoordinator skal kontrollere gjennomføringen og bruken av infrastrukturen for geografisk informasjon. Nasjonal geodatakoordinator skal offentliggjøre resultatene av denne kontrollen, og gjøre den tilgjengelig for ESA og Kommisjonen i samsvar med reglene om kontroll og rapportering gjennomført i § 16 fjerde ledd.

Nasjonale geodatakoordinator skal hvert tredje år utarbeide en rapport som omfatter en sammenfattende beskrivelse av:

- a) hvordan koordinering og kvalitetssikring mellom leverandører og brukere av geodatasett og geodatatjenester i offentlig sektor, samt formidlingsorganer, er organisert, samt forholdet til tredjemenn,*
- b) hvordan offentlige myndigheter og tredjemenn bidrar til virkemåten og samordningen av infrastrukturen for geografisk informasjon,*
- c) bruken av infrastrukturen for geografisk informasjon,*
- d) avtaler mellom offentlige myndigheter om deling av data,*
- e) kostnader og nytte ved gjennomføringen av geodataloven.*

Nasjonale geodatakoordinator skal til støtte for sitt arbeid peke ut en samordningsstruktur med representanter fra deltakende virksomheter. Deltakende virksomheter skal bidra med nødvendig informasjon om egen virksomhet og ansvarsområde. Nasjonal geodatakoordinator kan i den forbindelse sette krav til virksomhetenes rapportering, og frister for denne rapporteringen.

Nasjonale geodatakoordinator skal sikre at all informasjon, herunder data, koder og tekniske klassifiseringer, som er nødvendig for å overholde reglene om samvirkningsevne til geodatasett og -tjenester gjennomført i § 16 femte ledd, blir gjort tilgjengelig for deltakende virksomheter og tredjemenn.

Kommentar til § 14, 1. ledd

Geodatarådets oppgave bør ikke være å identifisere relevante geodatasett, da det er den enkelte fagetats ansvar å avgjøre hvilke datasett som faller inn under virkeområdet til forskriften.

Forskriften kan godt beskrive tydeligere rollene til henholdsvis ”nasjonal geodatakoordinator” og ”nasjonalt geodataråd”.

Vennlig hilsen

Helge Sagen
Faggrupeleder